

Dopisi in novice.

Iz seje c. k. dež. šl. sveta za Kranjsko dne 26. februarija 1880.

V porazumljeni s kranjskim dež. odborom in mestnim magistratom v Ljubljani določuje se osnova za namestovanje učiteljev, plača za namestovanje (namestnina) in nagrada za nadvèeno podučevanje (nad najvišo dolžnost) na ljudskih šolah, kar se predlaga na višje mesto.

Na podlagi dotičnih pozvedeb in mnenja kranjskega deželnega odbora, kar se tiče, da se občina izšola iz šolskega okolišča in napravi samostalna šola, privoli se občini naprava nove šole; novi šoli se ima določiti vsolan okoliše.

Prošnja učiteljske udove za četertletno pogrebno se usliši.

Sklepalo se je o pokojnini iz milosti bivšemu pomožnemu učitelju.

O poročilu c. k. okrajnega šl. sveta, kar se tiče poldnevnega pouka na dvorazredni ljudski šoli, naročilo se je, da je treba še nekaj pozvediti.

Prošnja ljudskega učitelja za učiteljski izpit se ima predlagati na višje mesto.

Na podlagi poročila c. k. deželnega nadzornika o nadzorovanji nekaterih ljudskih šol, razpošiljajo se dotičnim c. k. okrajnim šolskim svetom primerni nakazi.

Pozivi zastran šolskih zamud, prošnje za denarno pripomoč in nagrado se razrešujejo. —

Zrelostno spričalo (Reifezeugnis) zadostuje za stalno umeščenje podučiteljem.

Z odloko 3. januarija t. l. št. 16981 je ministerstvo za uk in bogočastje določilo tako-le: Po §. 48. drž. šl. p. 14. maja 1869 zadostuje spričalo zrelosti podučiteljem, da se stalno umeščajo, in po §. 50 te postave imenuje stalne podučitelje na javnih ljudskih šolah deželna šolska oblast po predlaganju v to opravičenih (Praesentationsberechtigten). V ožigled tem postavnim določilom ne more več dvoumno biti, ali se morejo predlagati za stalne podučitelje tudi taki, ki imajo samo spričalo zrelosti, dalje, je-li dež. šl. svet opravičen imenovati take podučitelje se stalnimi.

Deželne šolske postave ne morejo prenarediti teh določil drž. šl. postave, tako da bi bile ukračene pravice predlagateljev ali oblast dež. šl. sveta; in v resnici se to ni spremenilo. Ne postava o šl. nadzorstvu dne 24. svečana 1873, niti §§. 1—15 učiteljske postave 19. dec. 1875 (za Česko) nimajo kacega določila, katero bi vtesnilo zgoraj imenovano pravo predlagateljem in dež. šol. svetu, pridobljeno na podlagi šl. postave, in §. 16. navedene dež. šl. postave, ki se določno ozira na prejšnje §. 15. ni takšen, da bi mogel premeniti dež. šl. post. Kar se tiče natanjih določil, katera ima utrditi po III. odstavku §. 50. dež. šl. post. deželno zakonostavstvo, umeje se samo ob sebi, da ne morejo obsegati kaj tacega, kar bi prenaradilo dež. šl. postavo, marveč uravnava jo le umeščenje in vdeleženje teh, ki šolo vzdržujejo v mejah principielnih ukazov. Za stalno umeščenje podučiteljev se zrelostnim spričevalom, govori tudi ta okolščina, da se po §. 38. dež. šl. postave tirja spričevalo učiteljske sposobnosti od tistih, ki hočejo biti umeščeni za učitelje. Gesetzblatt f. V. und B. Oesterreichs 1. März 1880.

V seji šl. odseka drž. zb. v saboto 6. m. m., je dejal minister Konrad, da ne zadostuje, da bi se pri šolske dolžnosti olajšalo upravnim putem, to ne sme

nasprotovati državnim zakonom. Nekateri poslanci so potem opominjevali, da mora razloček biti med mestom in deželo, kar se tiče šolskega obiskovanja. Poslanec Klun je rekel, da korist novodobnega šolstva ni v primerji z žertvami, katere se nalagajo prebivalstvu zaradi šolstva . . . . Poslanec Lienbacher je potem nazaj vzel svoj drugi predlog. Čelakovski pa je predlagal: §. 21. dr. sl. p. naj se glasi: Šolska dolžnost traja od 6. do 14. leta. Iz šole pa smejo otroci stopiti le tedaj, ako so si prilastili znanja ljudske šole, namreč: čitati, pisati, številiti. §. 75. pa naj bi določeval, da zavolj različnih deželnih in krajevnih razmer smejo deželni zastopi to določbo prenarediti.

Šolska mladež pa kletvinja. Kralj. deželna vlada v Zagrebu (odel za bogočastje in nauk) je 20. febr. t. l. izdala naredbo, v kateri se vsi ravnatelji in učitelji ljudskih šol pozivajo, naj po vsej moči odpravljajo kletvinjo med šolsko mladino, in naj dotične za vsaki slučaj ostro kaznujejo. Tudi med slovensko šolsko mladostjo se ne pogrešajo, kateri nespodobno preklinjajo in priporoča se vsem pravim prijateljem in vzgojevateljem šolske mladine paziti na to razvado in pregreho.

Gospod vitez Kalina, bivši dež. predsednik za Kranjsko, je imenovan za c. k. namestnika za Marsko in na njega mesto pride gospod Andrej Winkler, dvorni svetovalec pri najvišem upravnim sodišču na Dunaji.

Matičine knjige za leto 1879. Knjige, katere so prejeli udje »Matiče slovenske« za lansko društveno leto, so: 1. »Letopis«, vredil dr. J. Bleiweis. 2. »Znanstvena terminologija«, spisal M. Cigale. 3. »Grmanstvo in njega upliv na Slovanstvo v srednjem veku«, spisal J. V. 4. »Raznim delom pesniškim in igrokaznim J. Koseskega dodatke«. Ustanovnikom »Matičnim« dodala se je vrhu navedenih štirih knjig še »Slovnica hrvatska«, spisal prof. Marn v Zagrebu. Občni zbor bude **14. t. m.** ob 4. uri popoldne.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraju Radovljiškem. Na 3razredni ljudski šoli v Radovljici se stalno umeščata 2. in 3. učitelj, dosihmal začasna, prvemu je plača 500 gold. a drugemu 450 gold., stanovanja ni; Na 1razredni šoli na Dobravi pri Kropi razpisuje se v stalno umeščenje učiteljska služba (dosihmal) začasno, l. p. 400 gold. in stanovanje. Začasno se umešča učitelj na 1razredni šoli v Dolgem, l. p. 400 gold. in stanovanje. Prošnje do 14. aprila 1880 pri c. k. okraj. šl. svetu v Radovljici.

V šolskem okraju v Kranji. Na 4razredni ljudski šoli v Kranji se razpisuje 4. učiteljska služba, l. p. 450 gold. Prošnje do 30. aprila pri c. k. okraj. šl. svetu v Kranji.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gdč. Emilija Gusl, učiteljica v Kerškem, pride za podučiteljico na dekliško šolo v Ljubljano (stalno). Pomožna učitelja sta umeščena: g. F. Povše, dosihmal v Dolgem, v Spodnji Log (Unterlag) in L. Schott v Hotič pri Litiji. — † Matevž Mrak, učitelj v pokoju, je umerl na Dolgem (Lengenfeld) 25. marcija. N. v m. p.!

 Današnjemu listu je pridejan „Kazavec“.